

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра германської і української філології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
ГЕРМАНСЬКІ МОВИ І ПЕРЕКЛАД
(АНГЛІЙСЬКА ТА НІМЕЦЬКА МОВИ)
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 035 ФІЛОЛОГІЯ
(035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)**

ПОЛТАВА 2024

УДК 811.11 : 378.147.091.3

M54

Методичні рекомендації для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) / Тагільцева Я., Дедушно А., Антонюк М., Мокляк О., Воловик Л., Люлька В., Матвієнко Л., Савенкова О., Красота О. Полтава: ПДАУ, 2024. 47 с.

Методичні рекомендації підготували: доценти: Тагільцева Яніна, Дедушно Алла, Воловик Лариса, Красота Олена, Люлька Вікторія, Мокляк Оксана; доценти кафедри: Антонюк Марина, Матвієнко Леся; старші викладачі: Савенкова Олена.

Рецензент: Воскобойник Валентина, к. філол. н., завідувач кафедри романо-германської філології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Методичні рекомендації для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) розглянуто на засіданні кафедри германської і української філології, протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Методичні рекомендації для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Філологія», протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до кваліфікаційної роботи	5
2. Підготовка до написання кваліфікаційної роботи	6
2.1. Організація виконання роботи	6
2.2. Вибір теми роботи	7
2.3. Пошук і вивчення літературних джерел	8
3. Робота над рукописом кваліфікаційної роботи	9
3.1. Складання і затвердження плану	9
3.2. Структура кваліфікаційної роботи	9
4. Вимоги до написання тексту та оформлення кваліфікаційної роботи	13
Вимоги до структури та оформлення реферату кваліфікаційної роботи	22
6. Подання та захист кваліфікаційної роботи	23
6.1. Процедура подання та захисту кваліфікаційної роботи	23
6.2. Критерії оцінювання	24
Список рекомендованих для виконання кваліфікаційної роботи джерел	26
ДОДАТОК А. Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт.	28
ДОДАТОК Б. Зразок заяви для вибору теми кваліфікаційної роботи та наукового керівника.	29
ДОДАТОК В. Пакет супровідних документів (форми бланків) до оформлення кваліфікаційної роботи	30
ДОДАТОК Г. Зразок розгорнутого плану кваліфікаційної роботи	39
ДОДАТОК Д. Приклади оформлення бібліографічного опису списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України ДСТУ 8302:2015	40
ДОДАТОК Е. Зразок титульного аркуша та складових елементів реферату	44
ДОДАТОК Ж. Зразок титульного аркуша ілюстративного матеріалу	47

ВСТУП

Відповідно до стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія публічний захист кваліфікаційної роботи є формою атестації здобувачів вищої освіти. Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної діяльності за спеціальністю. Кваліфікаційна робота, як метод оцінювання рівня якості підготовки, має продемонструвати, що здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти мають уміння і навички, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань, здатні інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі.

Відповідно до закону України „Про вищу освіту” та стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі, визначеній освітньо-професійною програмою підготовки за відповідною спеціальністю та затвердженою в установленому порядку вченою радою Полтавського державного аграрного університету.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Методичні рекомендації передбачають визначення мети та завдань кваліфікаційних робіт, рекомендації щодо вибору, підбору, систематизації і вивчення спеціальної літератури, законодавчих та нормативних актів з проблем наукового дослідження, збирання, аналізу, узагальнення матеріалу. Представлено загальні вимоги щодо змісту, обсягу та оформлення кваліфікаційних робіт, розглянуто питання керівництва і контролю в процесі написання наукового дослідження.

У формі додатків наведено матеріал, що стосується порядку затвердження тем кваліфікаційних робіт завідувачем кафедри, видачі завдань до їх написання та оформлення, визначена структура супровідних документів, зокрема рецензії на виконану роботу.

Висвітлені також питання, що стосуються підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до захисту кваліфікаційних робіт перед екзаменаційною комісією.

1. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

Підготовка й захист кваліфікаційної роботи є підсумковим етапом навчання здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем. Для виконання цієї роботи надається час, який передбачено навчальними планами для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська).

Кваліфікаційна робота, що виконується здобувачами вищої освіти за даною освітньо-професійною програмою в межах тематики наукових досліджень кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін («Сучасні педагогічні технології у викладанні соціально-гуманітарних дисциплін», «Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика») має бути результатом самостійно проведеного і закінченого дослідження, мати внутрішню єдність і свідчити про володіння сучасними методами наукового пошуку, а також спроможність самостійно вирішувати теоретичні і практичні завдання.

Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання спеціалізованих завдань та практичних проблем у філологічній сфері, що передбачає застосування теорій та наукових методів проведення досліджень та здійснення інновацій, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

У складі кваліфікаційної роботи передбачаються:

– обґрунтування актуальності і мети дослідження, формулювання завдань, аналіз стану вирішення проблеми за матеріалами українських і зарубіжних публікацій;

– вичерпна характеристика об'єкта і предмета дослідження;

– обґрунтування розуміння питань, що розглядаються у роботі;

– широке представлення самостійно зібраного і опрацьованого під час теоретичного навчання, виробничих і переддипломної практик фактичного матеріалу, його аналіз, узагальнення;

– аналіз методів досліджень, що застосовуються під час вирішення визначеної проблеми, викладення методики дослідження або його інформаційного чи методичного забезпечення;

– отримання результатів дослідження, що мають теоретичне, прикладне або науково-методичне значення, та аргументовані пропозиції щодо їх використання.

У процесі підготовки і захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти має продемонструвати:

- здатність творчо мислити;
- володіння методами досліджень, що використовувались у роботі;
- здатність до аналізу отриманих результатів і розробки висновків та пропозицій, уміння аргументовано їх захищати;
- уміння оцінити можливості використання отриманих результатів під час практичної діяльності;
- володіння сучасними інформаційними технологіями здійснення досліджень та оформлення роботи.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена в репозитарії Полтавського державного аграрного університету.

2. ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Організація виконання роботи

Для керівництва кваліфікаційною роботою здобувачу вищої освіти призначають керівника з числа науково-педагогічних працівників кафедри, які мають науковий ступінь та /або вчене звання. Керівник формує завдання на кваліфікаційну роботу, консультує здобувача вищої освіти під час її виконання, підписує її та надає письмовий відгук на неї. Завдання на виконання кваліфікаційної роботи затверджує завідувач кафедри, за якою закріплений здобувач вищої освіти для виконання.

При значному відставанні від графіка здобувач вищої освіти може бути не допущений до подальшого її виконання!

Теми та керівники кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти затверджуються наказом ректора Університету не пізніше, як за два місяці до початку захисту кваліфікаційних робіт. Науковий керівник допомагає здобувачу вищої освіти в розробці плану роботи, дає рекомендації щодо пошуку й використання літературних джерел, збирання фактичного матеріалу. Він консультує здобувача вищої освіти, контролює хід виконання кваліфікаційної роботи, готує відгук, у якому дає оцінку роботі здобувача вищої освіти.

Процес виконання кваліфікаційної роботи передбачає такі етапи:

- 1) вибір теми роботи;
- 2) обґрунтування актуальності теми;
- 3) отримання завдання та розробка календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи згідно з навчальним планом;

- 4) розроблення розгорнутого плану роботи;
- 5) підбір і вивчення наукової та науково-методичної літератури з теми дослідження;
- 6) визначення мети і завдань роботи, об'єкта й предмета дослідження;
- 7) збір і систематизація досліджуваного матеріалу;
- 8) написання роботи відповідно до завдань та графіка виконання;
- 9) оформлення тексту роботи й ілюстративного матеріалу;
- 10) перевірка роботи та підписання її у наукового керівника;
- 11) отримання відгуку наукового керівника;
- 12) проходження нормо-контролю на кафедрі гуманітарних і соціальних дисциплін та перевірка на наявність у кваліфікаційній роботі академічного плагіату;
- 13) рецензування кваліфікаційної роботи;
- 14) отримання в завідувача кафедри та декана факультету допуску до захисту.

2.2. Вибір теми роботи

Вибір теми кваліфікаційної роботи є важливим початковим етапом наукового дослідження. Тематика має відповідати обраній спеціальності, висвітлювати актуальні наукові проблеми в галузі філології та перекладознавства.

Орієнтовний перелік тематичних напрямів кваліфікаційних робіт формують науково-педагогічні працівники кафедри. Здобувач (за погодженням з науковим керівником) може запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи, але при цьому необхідно обґрунтувати вибір теми, її актуальність, новизну. Тему кваліфікаційної роботи, запропоновану здобувачем, розглядають на засіданні кафедри та затверджують чи відхиляють. Уточнення й зміна теми роботи в подальшому також погоджуються із завідувачем кафедри та науковим керівником.

Не дозволяється виконувати кваліфікаційну роботу кільком здобувачам вищої освіти з однієї теми.

Тематика кваліфікаційних робіт щорічно уточнюється, при цьому враховуються новітні досягнення в галузі філології та перекладу. Рекомендований перелік тем кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) за спеціальністю 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) другого (магістерського) рівня вищої освіти наведено в додатку А.

Обрана здобувачем вищої освіти тема закріплюється за ним на підставі його письмової заяви (додаток Б) на ім'я завідувача кафедри. Питання про зміну теми кваліфікаційної роботи та наукового керівника вирішується на засіданні кафедри.

Після затвердження теми науковий керівник видає завдання щодо написання кваліфікаційної роботи і разом зі здобувачем вищої освіти розробляє план-графік її виконання, яким здобувач вищої освіти керується упродовж усього періоду підготовки наукового дослідження.

Порушення термінів виконання кваліфікаційної роботи є підставою для можливого перенесення захисту на наступний рік!

Обрати тему кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти можуть за допомогою:

- 1) ознайомлення з темами, рекомендованими кафедрою;
- 2) опрацювання Internet-каталогів наукових бібліотек із захищених дисертацій, що дасть змогу сфокусувати увагу на актуальній проблематиці в галузі філології та перекладу;
- 3) перегляд наукових статей, які можуть стати джерелом ідей для власних наукових пошуків;
- 4) бесіди та консультації з фахівцями-практиками (викладачами-філологами, перекладачами), в процесі яких можна віднайти важливі питання, ще мало вивчені в науці;
- 5) виявлення цікавого фактичного матеріалу, який потребує глибокого опрацювання та систематизації.

При виборі теми потрібно обов'язково враховувати, наскільки майбутнє дослідження може задовольнити вимоги до наукової новизни, а саме:

- дослідження раніше відомих матеріалів в іншій площині;
- нова систематизація розрізненого або систематизованого раніше іншим способом матеріалу;
- зіставлення й уточнення понять, до розуміння яких існують різні підходи;
- уточнення змісту нових понять, що починають застосовуватися на практиці;
- виявлення нових зв'язків між відомими об'єктами тощо.

2.3. Пошук і вивчення літературних джерел

Кваліфікаційна робота має базуватися на глибокому вивченні наукової літератури з теми.

Для пошуків необхідної літератури слід використовувати бібліотечні каталоги, тематичні добірки, збірники анотацій, спеціальні бібліографічні видання, бібліографію у навчальних та наукових працях тощо. Доцільно ознайомитися з публікаціями в періодичних виданнях за останні 2-3 роки.

Літературу варто опрацювати послідовно: від науково-популярної (підручники, книги) до більш ґрунтовної наукової (монографії, наукові статті, теоретичні розробки, збірники наукових праць тощо). З метою пошуку інформації рекомендовано використовувати сайти локальної комп'ютерної мережі Інтернет.

Варто починати з основних, фундаментальних праць (вони підлягають детальному вивченню). Що ж до розвідок, які стосуються теми дослідження опосередковано, то можна обмежитися студіюванням окремих розділів чи сторінок. Спочатку опрацьовують загальну літературу, потім спеціальну, прикладну (українську і зарубіжну). Книги передують статтям, література попередніх років видання вивчається після літератури останніх трьох років видання.

3. РОБОТА НАД РУКОПИСОМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Складання і затвердження плану

Основою для підготовки і написання кваліфікаційної роботи є план її виконання, який розкриває зміст роботи, містить основні питання в тій послідовності, у якій вони будуть досліджуватися. Перший варіант плану роботи складається в процесі ознайомлення з літературними джерелами за обраною темою і повинен сприяти цілеспрямованому їх опрацюванню, орієнтувати здобувача вищої освіти при накопиченні і обробці фактичного матеріалу, а також написанні тексту роботи.

Проект плану кваліфікаційної роботи складається здобувачем вищої освіти відповідно до завдання на її виконання і подається науковому керівнику для погодження і затвердження. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи може виникнути необхідність удосконалення першого варіанту плану внаслідок зміни напрямку дослідження, отримання непередбачуваних здобувачем вищої освіти результатів дослідження. У цьому випадку в плані можуть уточнюватися кількість та назви підрозділів тощо.

Зважаючи на те, що кожен з розділів є складовою кваліфікаційної роботи, назва теми і заголовків будь-якого з розділів не повинні дублюватися, інакше зникає потреба в інших розділах. Така ж вимога стосується і кожного з підрозділів. Заголовок розділу не може дублювати заголовок підрозділу. До назви заголовків окремих розділів, підрозділів доцільно включати не більше, ніж 14 слів, тому що назва заголовка з більшою кількістю слів буде ускладнювати її осмислення. Це повинні бути ключові слова, які відображають предмет, про який йде мова, або дають загальні характеристики цього предмета.

3.2. Структура кваліфікаційної роботи

Оскільки кваліфікаційна робота є комплексною науково-методичною працею, її оцінюють не тільки за теоретичною науковою цінністю, актуальністю теми і прикладним значенням отриманих результатів, але і за рівнем її загальної підготовки, що передусім відображається в структурі роботи.

Кваліфікаційна робота складається з *інформаційно-вступної частини, основної частини, списку використаних джерел та додатків*. У складі додатків мають бути ксерокопії наукових статей здобувача ступеня вищої

освіти Магістр з видань, де вони опубліковані. Якщо здобувач вищої освіти брав участь у конференціях, у додатках потрібно надати ксерокопії програм конференцій та тези доповідей.

Інформаційно-вступна частина містить такі структурні елементи:

1. Пояснювальна записка (титульна сторінка),
2. Завдання.
3. Зміст.

Розгорнутий план роботи з усіма необхідними підписами залишається у консультанта при проходженні нормо-контролю.

Пакет інформаційно-вступної частини (форми бланків) представлений у додатку В, а зразок розгорнутого плану – в додатку В.

Зміст має містити: вступ; найменування всіх розділів, підрозділів, пунктів, список використаних джерел, додатки із зазначенням сторінок цих матеріалів.

Кожен розділ основної частини починається з нової сторінки, а підрозділ або пункт розпочинають на тій сторінці, на якій закінчився попередній.

Вступ. Вступ можна розглядати як розгорнуту анотацію до підготовленої до захисту кваліфікаційної роботи. У ньому зазначається методологічний апарат дослідження, що складається з обґрунтування актуальності обраної теми, формулювання мети та завдань дослідження, об'єкта і предмета дослідження, методичної основи й інформаційної бази, наукової новизни та практичного значення отриманих результатів тощо.

Текст вступу починається з обґрунтування **актуальності теми** дослідження, під якою розуміється ступінь її важливості в даний момент для розв'язання певної проблеми. Важливість дослідження полягає в обґрунтуванні позитивного ефекту, що може бути досягнутий у результаті вирішення визначеного наукового або практичного завдання.

Щоб продемонструвати стан вивчення обраної теми, потрібно зробити короткий огляд літератури – нарис основних етапів і суперечливих моментів у розвитку наукової думки з досліджуваної проблеми. На даному етапі здобувач вищої освіти ґрунтовно ознайомлюється зі спеціальною літературою, демонструє уміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти головне, оцінювати напрацювання інших дослідників, аналізувати сучасний стан дослідження теми українськими і зарубіжними авторами.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота виконана у межах основних напрямів науково-дослідних робіт кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін за темою: „Актуальні питання сучасної філології та особливості викладання мовних дисциплін в аграрному вищому навчальному закладі”.

На основі визначення проблеми, об'єкта і предмета дослідження формулюється мета. **Мета дослідження** – це те, що має бути досягнуте внаслідок виконання кваліфікаційної роботи. Це той науковий результат, який повинен бути отриманий наприкінці дослідження. Мету будь-якої діяльності

можна ставити лише тоді, коли відомо, на який конкретно об'єкт або предмет вона буде сфокусована.

Формулювання мети дослідження починається словами „дослідити ...”, „вивчити ...”, „виявити ...”, „зробити системний аналіз” тощо.

Сформульована мета дослідження визначає його завдання. Завдання тісно пов'язані з метою і розглядаються як основні етапи роботи здобувача вищої освіти. Найчастіше такі завдання формулюються у формі переліку. Наприклад: „Основними завданнями дослідження є: 1) вивчити..., 2) виявити..., 4) оцінити..., 5) визначити..., 6) розробити..., 7) обґрунтувати..., 8) перевірити...” тощо.

Перелік завдань дослідження визначається послідовністю, що зумовлена його внутрішньою логікою. Формулювання завдань необхідно робити як можна точніше, оскільки опис їх рішення повинен скласти зміст розділів кваліфікаційної роботи. Це важливо також і тому, що формулювання завдань звичайно визначають заголовки розділів і підрозділів роботи.

Услід за проблемою та метою дослідження визначається його **об'єкт і предмет**. Формулювання об'єкта – важливий етап наукового дослідження.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Це та частина практики або наукового знання (якщо дослідження теоретичне), з якою здобувач вищої освіти має справу. Об'єкт повинен завжди знаходитися в області даної науки або процесу і не виходити за їх межі.

Предмет – те, що знаходиться у межах об'єкта. Це той аспект, та точка зору, з якої здобувач вищої освіти пізнає цілісний об'єкт, виділяючи при цьому головні і найбільш істотні (з точки зору обраного напрямку дослідження) ознаки об'єкта. Один і той же об'єкт може слугувати предметом різних досліджень.

При формулюванні предмета дослідження потрібно знати, що він повинен корелювати з темою.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Будь-яке дослідження передбачає розкриття його **методологічних основ** і вказівку на методи, що використовуються.

Під методологічними основами дослідження звичайно розуміють ті концепції і теорії, що становлять його основу. Це не всі ті публікації, на які здобувач вищої освіти робить посилання, а тільки ті (кілька), що дійсно є фундаментальними для наукової роботи. Методологічні основи дослідження формулюються наступним чином: „методологічною базою дослідження слугували роботи...”, „методологічною основою дослідження є...” тощо.

Формулювання **наукової новизни одержаних результатів** (якщо вона присутня в роботі) потрібно починати наступним чином: „уточнено.....”, „узагальнено....”, „доповнено.....”, „набуло подальшого розвитку.....”.

У роботах практичного спрямування зазначають **практичну цінність одержаних результатів**, тобто інформацію про те, яке значення буде мати обране наукове дослідження.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Апробація результатів дослідження. Надається інформація про конференції, семінари, круглі столи та інші наукові події, у яких здобувач брав участь.

Публікації. Надається інформація про публікацію результатів наукових досліджень здобувачів вищої освіти у межах виконання кваліфікаційної роботи.

Також дослідження містить опис структури та обсягу кваліфікаційної роботи.

Вищезазначені структурні елементи слід виділити у вступі жирним шрифтом за окремими абзацами: Актуальність теми, Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, Мета і завдання дослідження, Предмет і об'єкт дослідження, Методи дослідження, Інформаційна база дослідження, Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, Особистий внесок здобувача, Апробація результатів дослідження, Публікації, Структура та обсяг кваліфікаційної роботи.

Жирним шрифтом виділяються лише зазначені фрази. *Наприклад:* **Актуальність теми.** .....

Перший розділ – теоретична частина, у якій здійснюється аналіз основних наукових підходів до розгляду обраної проблеми, окреслюється зміст найважливіших наукових понять, визначається структура досліджуваних явищ. На основі опису, систематизації та узагальнення цих теоретичних даних автором кваліфікаційної роботи подається чітке визначення базових теоретичних понять, явищ і процесів із покликаннями на авторитетні наукові праці, які мають теоретико-методологічний характер і на які дослідник спирається у своїй роботі, або пропонується авторське аргументоване визначення базових понять. Перший розділ має системно-оглядовий і узагальнюючий характер і складається з підрозділів, у яких визначаються стан вивчення досліджуваної проблеми у сучасному науковому дискурсі, теоретичні засади дослідження тощо.

Другий та подальші розділи кваліфікаційної роботи є аналітичними і присвячуються безпосередньо розгляду досліджуваних явищ (зазначених у предметі та об'єкті, завданнях дослідження) на підставі аналізу обраного матеріалу. У підрозділах розглядаються конкретні способи і аспекти розв'язання досліджуваної наукової проблеми і завдань роботи. Викладення матеріалу обов'язково має бути підпорядковане меті й завданням, які студент визначив у Вступі.

Основна частина роботи дає змогу перевірити вміння студента самостійно аналізувати фактичний матеріал, використовувати теоретичні положення,

аргументувати їх конкретними прикладами. Чіткому викладенню результатів дослідження допоможуть такі фрази: *у поданій роботі..; таким чином, проведений аналіз довів, що..; у ході дослідження..; результати роботи дають підстави вважати, що..; у центрі нашої уваги..; у процесі дослідження виникла необхідність..; нами було встановлено..; у результаті дослідження було помічено..; як показало наше дослідження..; як свідчать результати аналізу..; аналіз мовного матеріалу показав..; застосування ... методу (аналізу) дозволило встановити..; аналіз мовних засобів ... показав..; керуючись принципом... тощо.*

Висновки – фінальна частина. Висновки до всієї роботи мають розкривати суть основних етапів і вирішення мети і завдань дослідження; у системному викладі узагальнювати теоретичні положення, отримані результати дослідження, аналізу, спостережень, фактів тощо. Висновки мають бути змістовними і концептуальними, сформульованими чітко і зрозуміло. Висновки повинні відбивати результати дослідження, зазначені у Вступі роботи.

Список використаних джерел повинен містити: роботи українських науковців; праці зарубіжних науковців; наукові джерела за останні 5 років; наукові джерела іноземними мовами.

Додатки. Додатки містять допоміжні або додаткові матеріали, необхідні для кращого розуміння та унаочнення результатів дослідження. У додатках розміщується матеріал, який є необхідним для підтвердження достовірності й реальності використаної інформації, а саме:

- тексти для аналізу, перекладу, словники, глосарії тощо;
- фотокопії текстів (документів, схем, фотографій), слайди, аудіо- та відеозаписи, інші супровідні матеріали;
- ілюстрації або таблиці з великим обсягом (сторінка і більше), узагальнений аналіз яких подано в основній частині.

4. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТЕКСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Зміст записів	Норма
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВИМОГИ	
1. Дата затвердження теми кафедрою	По <i>денній формі навчання</i> – не пізніше першого місяця першого семестру випускного курсу. По <i>заочній</i> – під час першої сесії випускного курсу.
2. Затвердження роботи завдання і плану	Після затвердження теми кафедрою – протягом десяти днів.
3. Відповідність спеціальності теми профілю	Дотримання тематики з єдиних методичних рекомендацій та оформлення згідно вимог нормо - контролю.
ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ	
1. Оформлення роботи	Брошурування в тверду обкладинку
2. Обсяг роботи, (без списку використаних джерел)	до 54-60 сторінок
3. Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках):	
ВСТУП 3-4 РОЗДІЛ 1. Підпункт 1.1 5-6 Підпункт 1.2 5-6 РОЗДІЛ 2. Підпункт 2.1 5-6 Підпункт 2.2 5-6 Підпункт 2.3 5-6 РОЗДІЛ 3. Підпункт 3.1 5-6 Підпункт 3.2 5-6 Підпункт 3.3 5-6 ВИСНОВКИ 4-5 СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ Обсяг кожного підпункту основної частини – не менше 5 сторінок.	

На окремому аркуші – слово «Додатки» (кегель – не більше 14). Цей аркуш нумерується.

Додатки оформляють як продовження кваліфікаційної роботи у порядку появи посилань у тексті роботи.

Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**.

Нумеруються додатки буквами згідно вимог нормо-контролю. Таблиці, що виносяться у додатки, не нумеруються. При комплектуванні роботи до зшивання додатки вкладаються включно за вертикальною орієнтацією.

4. Оформлення тексту:

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи:

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

друкують великими літерами, **жирним шрифтом**, по центру рядка. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ (**жирним шрифтом**), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) **жирним шрифтом**, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити **один рядок**. Відстань між заголовком і текстом має становити **один рядок**, попереднім текстом і наступним заголовком має бути **два рядки**. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.

Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на третину. По тексту роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих.

Не використовувати в тексті виділення **жирним шрифтом** (крім структурних елементів вступу, назв розділів, підрозділів та таблиць) і *курсивом* (крім слова «Таблиця» і «Продовж. табл.»).

Увага! у текстовій частині роботи та при оформленні списку використаних джерел **необхідно дотримуватися правила «використання нерозривних пробілів»**, згідно з яким не можна «відривати»:

- 1) прізвища від ініціалів, а також ініціали між собою (наприклад, Канцедал Н. А.);
- 2) скорочене позначення «р.» від року (наприклад, 2022 р.);
- 3) символ «№» від номера (наприклад, № 5);
- 4) символ «%» від значення (наприклад, 5 %);
- 5) позначення «рис.» і «табл.» від номера рисунку чи таблиці (наприклад, рис. 5, табл. 5);
- 6) скорочене позначення «с.» або «С.» при ідентифікації кількості чи діапазону сторінок у списку використаних джерел (наприклад, або 345 с. або С. 23-27.)

Під словом «не відривати» мається на увазі не розміщувати на різних рядках, але при цьому **наявність пробілів є обов'язковою**.

5. Шрифт для комп'ютерної верстки тексту роботи	14 (в таблицях та на рисунках допускається 12)
6. Інтервал	1,5 (в таблицях та на рисунках допускається 1)
7. Кількість рядків на сторінці	до 30
8. Поля на сторінці (не менше)	
Верхнє – 25 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч –30 мм, праворуч – 10 мм За наявності значної відстані між текстом та краєм аркуша необхідно перевірити та за наявності усунути «висячі рядки»!!! Послідовність: 1. «Правка» →»Виділити все». 2. «Формат»→»Абзац»→»Положення на сторінці»→прибрати щиглика в позиції «Заборона висячих рядків».	
9. Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок.
10. Початок нумерації	З першого аркуша змісту роботи цифрою 4 (ЧОТИРИ).
11. Оформлення таблиць	Нумерація – послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; і т.д. Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки. Нумерують таблицю один раз над першою її частиною. При цьому <i>слово таблиця пишуть курсивом</i> і ставлять її номер, в кінці номера крапку не ставлять. Над іншими частинами (в разі переносу на іншу сторінку) пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці. Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери жирним шрифтом, в кінці назви таблиці крапку не ставлять. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з малих літер. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

12. Оформлення рисунків (схем)	Нумерація – послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять. <i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва... Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.
13. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
Посилання в тексті на таблиці	На всі таблиці кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено. <i>Наприклад:</i> «... у табл. 1.2». При повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись». <i>Наприклад:</i> «див. табл. 1.2».
Посилання в тексті на ілюстрації	Вказують порядковим номером ілюстрації в роботі. <i>Наприклад:</i> «рис. 1.2». При цьому доцільно використовувати звороти типу: «... як це видно з рис. 1.2», або « як це показано на рис. 1.2» Ілюстрації у кваліфікаційній роботі повинні бути по тексту – чорним по білому.
Посилання в тексті на формули	Вказують порядковим номером формули в роботі. <i>Наприклад:</i> у формулі (2.1).
Посилання в тексті на використані джерела	Зазначається порядковим номером за переліком посилань, в квадратних дужках <i>Наприклад:</i> «... у працях [10-14] », або [15, с. 45-46] (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники)
Перевірка роботи на наявність запозичень	
Що вважається академічним плагіатом	Згідно з Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень в ПДАУ академічним плагіатом є оприлюднення у письмовій або електронній формах (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Як відбувається перевірка кваліфікаційних робіт у ПДАУ	Кваліфікаційні роботи на етапі допуску до захисту підлягають обов'язковій перевірці на наявність текстових запозичень з використанням антиплагіатів онлайн-системи Unicheck. Для цього здобувачі вищої освіти готують електронну версію академічного тексту (без списку використаних джерел і додатків) у форматі .doc, .docx або .pdf і надсилають його на електронну пошту відповідальної особи за перевірку робіт на кафедрі: maryna.antoniuk@pdaa.edu.ua .	
Рекомендовані рівні оригінальності кваліфікаційних робіт	Відсоток оригінальності авторського тексту	Рівень оригінальності
	85 — 100 %	Високий (робота допускається до захисту)
	65 — 84 %	Достатній (робота потребує уваги з боку наукового керівника / рецензента/ допускається до захисту)
	50 — 64 %	Умовний (робота потребує особливої уваги, може бути повернута для коригування з подальшою повторною перевіркою)
49% і нижче	Низький (робота відхиляється і може бути прийнята до розгляду за умови докорінного перероблення з обов'язковою повторною перевіркою)	
1. Комплект роботи		
2. Пояснювальна записка (титольна сторінка) 3. Завдання на виконання кваліфікаційної роботи та календарний графік 4. Зміст. 5. Текст роботи. 6. Додатки. 7. Ксерокопія основних авторських наукових публікацій, <u>що відповідають темі дослідження</u>. Не підшивають, а вкладають до конверта на обкладинці: 1. Рецензія 2. Замовлення підприємства (за потреби). 3. Відгук підприємства (за потреби). 4. Подання голові екзаменаційної комісії. 5. Один примірник реферату.		

2. Термін виконання роботи	Окремі розділи – в терміни, визначені в індивідуальному завданні та календарному графіку Для перевірки на плагіат – завершений електронний варіант з титульною сторінкою згідно встановленого графіка. Повний комплект у друкованому вигляді – не пізніше, ніж за 10 днів до початку роботи екзаменаційної комісії (ЕК)
3. Підписи консультантів	<u>На першому аркуші завдання</u> на виконання кваліфікаційної роботи: 1. Завідувача випускової кафедри <u>На другому аркуші завдання</u> на виконання кваліфікаційної роботи: 1 Наукового керівника від кафедри, що відповідає за реалізацію ОПП, що підтверджує відповідність існуючим вимогам вступу, розділів 1, 2, 3, 4, висновків, списку використаних джерел, додатків, 2 Консультанта з автоматизації обліку. 3 Здобувача вищої освіти. На поданні голові ЕК: 1. Декана 2. Методиста деканату 3. Наукового керівника 4. Консультанта з нормо-контролю. 5. Завідувача кафедри.
4. Допуск до захисту	1. Завідувач кафедри – за тиждень до початку роботи ЕК. 2. Декан – на дату захисту або напередодні.
5. Вимоги до вступу роботи	
У вступі виділити жирним шрифтом за окремими абзацами: Актуальність теми. Мета і завдання дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Наукова новизна одержаних результатів. Публікації. При цьому слід пам'ятати, що: Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта. При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. <i>Наприклад: Актуальність теми. ....</i>	
6. Вимоги до змісту першого розділу	

Науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.	
7. Вимоги до змісту другого розділу.	
У другому розділі розкриваються особливості кваліфікаційного дослідження відповідно до попередньо сформованих теоретичних основ. В ньому висвітлюються та деталізуються специфіка, функціональний зміст, наводяться різноманітні кваліфікаційні ознаки, які дозволяють описати та розкрити багатогранність об'єкта дослідження. Розділ завершується формуванням та висловленням власної думки автора.	
8. Вимоги до третього розділу	
У третьому розділі роботи описуються особливості складових елементів об'єкта дослідження відповідно до обраної тематики. У ньому деталізується їх специфіка, яка передбачає їх визначення, систематизацію та типологізацію. Розділ завершується формуванням та висловленням власної думки автора.	
9. Вимоги до висновків роботи	Висновки – конкретне узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим, третім, четвертим. Крім того навести обґрунтовані за змістом пропозиції, що можуть бути впроваджені в практичну діяльність
10. Дата і місце підпису роботи автором	На останній сторінці списку використаних джерел доподання на кафедру та на рецензування.
11. Вимоги до подання списку використаних джерел	
Дотримання бібліографічного стандарту	ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання. http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf
Чисельність використаних джерел у списку	не менше 60 , необхідно уникати використання застарілих джерел та джерел, що мають опосередковане відношення до тексту роботи Використані періодичні джерела повинні відповідати періоду досліджень (останні три роки!) До списку використаних джерел обов'язково включають особисті авторські праці здобувача СВО «Магістр» , що ілюструють наукову новизну проведених автором досліджень
Черговість подачі використаних джерел	В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків

12. Вимоги до змісту відгуку підприємства	Визначеної форми і закінчується пропозицією (рекомендацією) допуску до захисту перед ЕК
13. Вимоги до змісту рецензії	Рекомендованої форми у повністю друкованому вигляді з вказанням недоліків по змісту та оформленню роботи, ступінь розкриття теми. Закінчується пропозицією рекомендувати роботу до захисту перед ЕК, присвоїти відповідну кваліфікацію: «Магістр з філології» та зазначається рекомендована рецензентом оцінка.
14. Подання роботи на кафедру для нормо-контролю та проходження процедури перевірки на плагіат	Для перевірки на плагіат електронний варіант кваліфікаційної роботи у завершеному вигляді подається відповідальному за нормо-контроль згідно встановленого графіка. Після проходження перевірки на плагіат роздрукована робота подається у завершеному вигляді відповідно графіка, за умови: - підпису наукового керівника, - підписів консультантів; - наявності пакету супровідних документів.
15. Подання роботи в деканат	У зшитому вигляді з пакетом супровідної документації не пізніше ніж за 10 днів до початку роботи ЕК.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ

Доповідь та роздатковий матеріал	Стисло та лаконічно наводяться основні результати досліджень, відображених у кваліфікаційній роботі. Повторювати у доповіді назву теми роботи, предмета, об'єкта дослідження, мети та завдань дослідження – не доцільно! Тривалість доповіді – до 15 хвилин. Кількість примірників доповіді – 1 екземпляр. Кількість примірників роздаткового матеріалу 4 комплекти.
Реферат	Реферат за змістом та структурою повинен відповідати вимогам розділу 5 методичних вказівок. Структурні частини реферату синхронізуються із вступом кваліфікаційної роботи: «Структура та обсяг кваліфікаційної роботи», «Мета і завдання дослідження», «Об'єкт і предмет дослідження», «Наукова новизна одержаних результатів», «Список опублікованих праць за темою роботи». Обсяг реферату 2-3 сторінки формату А4. Приклад виконаного реферату наведено в додатку Е. <i>Реферат оформлюється без використання пластикових файлів, папок чи будь-яких інших канцелярських виробів із пластику, а скріплюється за допомогою степлера.</i> Кількість примірників – 5 (1 вкладається в роботу, 3 – для екзаменаційної комісії, 1 – для здобувача).
Презентація	У разі потреби додаткового більш широкого висвітлення основних результатів досліджень, <u>що ілюструють авторський внесок і наукову новизну</u>, рекомендується підготувати мультимедійну презентацію. Презентація виконується за погодженням з науковим керівником та при наявності технічних засобів. Презентація компонується відповідно до встановлених вимог та консолідується із текстом доповіді й реферату

5. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги до реферату

Написання реферату – фінальний етап виконання кваліфікаційної роботи перед поданням її до захисту. Призначення реферату – ознайомлення рецензента та членів екзаменаційної комісії з методикою дослідження, фактичними результатами й основними висновками кваліфікаційної роботи. Реферат друкують державною мовою.

Реферат має розкривати зміст кваліфікаційної роботи, однак у ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої немає в роботі.

Структура реферату

Структура реферату складається із розділів: «Основний зміст», «Висновки», «Список опублікованих праць за темою кваліфікаційної роботи» й анотацій українською та англійською мовами. При цьому на початку реферату надається інформація щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел.

В основному змісті стисло викладається сутність кваліфікаційної роботи за розділами, він має дати повне і переконливе уявлення про виконану роботу, її зміст і побудову.

Висновки складає стисла інформація про підсумки виконаної роботи, яка повинна відповідати загальним висновкам кваліфікаційної роботи.

Список опублікованих праць подають відповідно до нормативних вимог з обов'язковим зазначенням назв праць і прізвищ співавторів.

На останніх сторінках реферату розміщують анотації українською та англійською мовами обсягом до 0,5 сторінки машинописного (інформація про основні ідеї та висновки роботи). Анотації складаються за формою, яка має такий зміст: прізвище та ініціали; тема роботи; установа, де відбудеться захист; місто, рік; основні ідеї, результати та висновки кваліфікаційної роботи. Виклад матеріалу в анотації повинен бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів.

Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку має смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукової праці. Загальна кількість ключових слів має бути не меншою трьох і не більшою десяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок, через кому.

Оформлення реферату

Примірники реферату друкують за правилами, встановленими для друкування кваліфікаційних робіт, із урахуванням певних особливостей.

Рекомендований обсяг реферату (без обкладинки й анотацій) 4 сторінки формату А4, одинарний інтервал, використанням текстового редактора Word з

розміщенням від 40 до 44 рядків на сторінці. Кегль Times New Roman, розмір кегля – 14.

На титульній сторінці реферату подаються; назва навчального закладу, де буде проведено захист; індекс УДК; прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти; назва роботи; кваліфікація («Магістр філології»); місто, рік.

На зворотному боці обкладинки реферату вказується кафедра, що відповідає за реалізацію ОПП; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я й по-батькові наукового керівника, його місце роботи та посада; місце роботи, посада, прізвище й ініціали рецензента; дата, час проведення захисту, адреса організації; підпис консультанта з нормо-контролю.

Номери сторінок проставляються в центрі верхнього поля сторінки. Нумерація починається з цифри 1 на сторінці, де міститься загальна характеристика роботи.

Структурні частини реферату не нумерують, їх назви друкують великими літерами симетрично тексту.

Видання реферату

Реферат виготовляють друкарським способом і видають у вигляді брошури тиражем 6 примірників (1 – в кваліфікаційну роботу, 1 – в бібліотеку; 4 – членам ЕК, 1 – здобувачу вищої освіти, 1 – науковому керівникові).

Формат видання 145x215 мм (формат паперу і частка аркуша 60x90/16) з друкуванням тексту на обох боках аркуша.

6. ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Процедура подання та захисту кваліфікаційної роботи

До кваліфікаційної роботи додаються відгук наукового керівника, який є складовою частиною подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи, та відгук установи, на матеріалах якої виконувалась робота (за потреби). У відгуках визначається актуальність теми, надається змістовна характеристика кожного розділу, робиться висновок про теоретичний рівень, глибину дослідження, цінність конкретних рекомендацій та ступінь їх обґрунтування. Відгук закінчується пропозицією (рекомендацією) до захисту перед ЕК. Кваліфікаційна робота з відгуками подається завідувачеві кафедри за 10 днів до початку захисту.

Після цього кваліфікаційну роботу аналізує зовнішній рецензент, що працює у науково-дослідній установі, інших закладах вищої освіти спорідненого профілю. Зовнішня рецензія повинна бути конкретною і містити оцінку дослідження з висновком, чи відповідає робота положенню та сучасним вимогам.

Кваліфікаційна робота захищається перед Екзаменаційною комісією (ЕК). Випускник готує до захисту реферат, доповідь та презентацію.

Порядок захисту кваліфікаційної роботи визначається Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті. Захист здійснюється на відкритому

засіданні ЕК. Для викладення основних положень кваліфікаційної роботи автору надається 7 – 10 хвилин. Доповідь повинна бути змістовною, стислою та лаконічною. Здобувач обґрунтовує вибір теми, коротко формулює мету, характеризує об'єкт дослідження, висвітлює зміст роботи та висновки і рекомендації, обґрунтування рекомендацій.

Після доповіді випускник відповідає на питання членів ЕК, а також присутніх на захисті осіб. Відповіді на питання дають можливість визначити рівень професійної і наукової підготовки, самостійності виконання роботи, компетентності здобувача вищої освіти.

Після відповідей на питання членом комісії здійснюється експертиза змісту та оформлення кваліфікаційної роботи. Потім зачитують відгук наукового керівника і зовнішню рецензію. На зауваження рецензента випускник повинен дати ґрунтовну й аргументовану відповідь.

Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК.

Після обговорення підсумків захисту на закритій частині засідання ЕК виносять рішення про оцінку роботи. У випадку незгоди членів ЕК, думка Голови комісії є вирішальною. Рішення комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи оголошує Голова у день захисту.

Захищені кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти разом з одним примірником реферату передають до бібліотеки університету та розміщують в електронному репозитарії ПДАУ.

6.2. Критерії оцінки

Оцінка кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин: 1) виконання роботи (до 70 балів) і 2) захисту (до 30 балів).

Кваліфікаційна робота за результатами виконання та захисту атестується на „відмінно” (90 – 100 балів), якщо вона виконана вчасно, самостійно, тема дослідження розкрита повною мірою. Правильно визначено предмет, об'єкт дослідження. Зміст роботи логічний та сприяє розкриттю теми дослідження. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у роботі. Автор використовує сучасний методологічний інструментарій. Робота містить елементи наукової новизни та характеризується глибиною теоретичного опрацювання використаних джерел. Зміст розділів та підрозділів відповідає їх назвам, структура роботи чітка, її частини пропорційні за розміром. Висновки логічні та ґрунтовні. Робота оформлена без порушення вимог, з дотриманням граматичних, пунктуаційних та стилістичних норм української мови. Відгук і рецензія позитивні. Доповідь під час захисту аргументована та логічна. Відповіді на питання членів ЕК правильні, стислі, вичерпні.

Кваліфікаційна робота атестується на „добре” (74 – 89 балів), якщо вона виконана вчасно, тема дослідження розкрита, мета досягнена, завдання виконані, теоретичні узагальнення та висновки правильні. Проте є несуттєві недоліки у логіці викладу матеріалу та в оформленні тексту. Застосування сучасного аналітичного інструментарію дещо неповне. Відгук і рецензія

позитивні, але містять окремі зауваження до роботи. Доповідь логічна і аргументована, але не зовсім повна. Відповіді на питання членів ЕК правильні.

Кваліфікаційна робота атестується на „задовільно” (60 – 73 бали), якщо вона виконана вчасно, проте з порушенням термінів виконання окремих етапів роботи. Тема роботи розкрита, але у змісті є суттєві недоліки. Мета і завдання дослідження реалізовані не повною мірою. Відсутній самостійний аналіз явищ. Висновки обґрунтовано непереконливо, авторські узагальнення неаргументовані, поверхові. У відгуку та рецензії вказано на суттєві зауваження щодо логічності та послідовності дослідження. Загалом дослідження має описовий характер. Робота оформлена із порушенням вимог. Доповідь не розкриває усієї суті проведеного дослідження, його результатів. Відповіді на питання членів ЕК є неповними.

Кваліфікаційна робота атестується на „незадовільно” (до 59 балів), якщо вона подана до захисту невчасно. Відсутня логіка у побудові структури дослідження. Мета і завдання нереалізовані. Назви окремих розділів не відповідають їхньому змісту. У роботі відсутні самостійні судження. Висновки не співвідносяться зі змістом розділів та із завданнями. Робота оформлена із суттєвими недоліками, недбало, її обсяг становить лише половину від зазначеного у вимогах. Відгук та рецензія негативні. Доповідь взагалі не відображає зміст виконаної роботи, відповіді на питання членів ЕК неправильні.

Шкала оцінювання кваліфікаційних робіт: національна та ЄКТС

Сума балів за виконання кваліфікаційної роботи та її захист	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним виконанням кваліфікаційної роботи

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДЖЕРЕЛ

1. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування. Київ: Парламентське вид-во, 2017. 120 с.
2. Карабан В. І., Борисова О. В. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 205 с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник. Київ: Юніверс, 2016. 280 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.
5. Кияк Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018. 543 с.
6. Кияк Т. Р. Німецька мова: Теорія і практика перекладу Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2016. 587 с.
7. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2013. 464 с.
8. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Підручник для студ. філол. спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр «Академія», 2018. 368 с.
9. Кудіна О. Ф. Країни де говорять німецькою (2 видання): Нова книга, 2017. 416 с.
10. Кучер З. І. Практика перекладу: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2019. 504 с.
11. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: Навчальний підручник. Вінниця: Нова книга, 2014. 272 с.
12. Левицький В. В. Історія німецької мови: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2019. 216 с.
13. Матузкова О. П., Гринько О. С., Негру А. П. Перекладаємо з української мови англійською професійно : навч.-метод. посіб. із курсу «Практика перекладу». Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 160 с.
14. Міщенко Л. А. Теорія і практика перекладу. Посібник з художнього перекладу. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 176 с.
15. Міщенко Л. А. Лінгвістика фахових мов та модель науково-технічного перекладу. Монографія. Вінниця: Нова книга, 2013. 448 с.
16. Огуй О. Д. Лексикологія німецької мови. Навчальний посібник для вузів. Вінниця: Нова книга, 2013. 404 с.
17. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Навчальний підручник. Київ: Довкілля, 2016. 563 с.
18. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Навчальний підручник. Вінниця: Нова книга, 2016. 238 с.
19. Brandes M. P., Pironkova M. P. Praktikum für die funktionale Stilistik der Rede. Київ: Видавничий центр «Академія», 2015. 206 с.

20. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. F/M: Lang., 2013. 341 S.
21. Kluge F. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache. 24. durchgesehene und erweiterte Aufl. / von Friedrich Kluge. bearb. von Elmar Seebold. Berlin, New York: de Gruyter. 2016. 1023 S.
22. Stedje A. Deutsche Sprache gestern und heute: Einführung in die Sprachgeschichte und Sprachkunde. München: Fink. 2015. 223 S.
23. Griesbach H. 4 000 deutsche Verben: ihre Formen und ihr Gebrauch / H. Griesbach in Zusammenarbeit mit Gudrun Uhlig. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2018. 173 S.
24. Daneš F. Zur linguistischen Analyse der Textstruktur. In: Folia linguistica. Acta Societatis linguisticae Europaeae. 2017. 76 S.
25. Erben I. Grundlagen der Germanistik. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre [2. Aufl.]. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH, 2013. 171 S.

ДОДАТОК А

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Англomовна термінологія у галузі програмування та особливості її перекладу українською мовою.
2. Особливості смислових трансформацій тексту при перекладі: на матеріалі перекладу поетичних текстів.
3. Проблема індивідуального стилю в художньому перекладі.
4. Фрагментарний переклад та його жанрові структури.
5. Типологія лексичних розбіжностей у англо-українських перекладах різногалузевих текстів.
6. Лінгвостилістичні аспекти перекладу англійських кінотекстів.
7. Стилiстичні функції основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні (на матеріалі текстів різних жанрів).
8. Сучасні тенденції у термінологічній номінації (на матеріалі галузевих текстів).
9. Лексичні засоби оцінки у науковому дискурсі (на матеріалі текстів науково-популярних статей у періодичних виданнях).
10. Особливості прагматичної адаптації при перекладі реклами (на матеріалі англійської та української мов).
11. Лексична репрезентація сучасного англomовного військового дискурсу.
12. Особливості перекладу інфінітивних конструкцій (на матеріалі сучасної німецькомовної преси).
13. Репрезентація концепту «людина» в пареміологічній системі української та німецької мов.
14. Нікнейм як засіб самопрезентації віртуальної мовної особистості в сучасній німецькій інтернет-комунікації.
15. Прагматичний потенціал словотворчих елементів в іменниковій системі сучасної німецької мови.
16. Філософські та соціальні аспекти антиутопії у творчості Рея Бредбері (на прикладі романів «451° за Фарингейтом» та «Марсіанські хроніки»).
17. Постмодернізм у світовій літературі: естетичні та ідеологічні особливості (на прикладі обраних творів).
18. Феміністські мотиви у постмодерністській літературі (на прикладі обраних творів).
19. Інтертекстуальність та семіотика в романах Умберто Еко «Ім'я троянди» та «Маятник Фуко».
20. Використання технологій в лінгводидактиці: аналіз впливу онлайн-ресурсів і програм на вивчення іноземних мов.
21. Ефективність використання онлайн-ресурсів та соціальних медіа в процесі навчання іноземної мови.

22. Спільні проєкти та міжкультурний обмін як засіб навчання іноземної мови.

23. Використання машинного навчання та штучного інтелекту в перекладі: аналіз сучасних підходів та їхній вплив на якість перекладу.

24. Локалізація програмного забезпечення та веб-сайтів як важливий аспект перекладацької роботи.

25. Інтеграція інформаційних технологій у процес викладання іноземних мов.

26. Використання ігрових методик у навчанні граматики іноземної мови.

27. Роль комп'ютерних програм у підтримці перекладацьких процесів.

28. Безпека та конфіденційність в автоматичному перекладі.

ДОДАТОК Б

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Завідувачу кафедри германської і української філології Н. М. СИЗОНЕНКО
здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)
спеціальності 035 Філологія
(035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)
освітнього ступеня Магістр
денної (заочної) форми навчання

_____ (П.І.П.)

ЗАЯВА

Прошу Вас:

- призначити науковим керівником кваліфікаційної роботи – _____

_____ (П.І.П., науковий ступінь, вчене звання наукового керівника)

- затвердити тему кваліфікаційної роботи „_____”

_____ (назва теми)

- базою для виконання кваліфікаційної роботи визначити _____

_____ (повна назва підприємства (установи, організації), на матеріалах якого виконується кваліфікаційна робота)

ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

«__» _____ 20_ року

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

«__» _____ 20_ року

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ДОДАТОК В

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра германської і української філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти

магістр

на тему: «_____»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
спеціальності 035 Філологія
ступеня вищої освіти Магістр
групи 1
Прізвище та ініціали здобувача
Керівник: _____
Рецензент: _____

Полтава – 202_ року

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра германської і української філології

Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
Спеціальність 035 Філологія
Ступінь вищої освіти Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Наталія СИЗОНЕНКО

_____ 202_ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Прізвище, ім'я, по-батькові здобувача

1. Тема роботи: «_____»

керівник роботи: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської і української філології Тагільцева Яніна Михайлівна

затверджені наказом ПДАУ від _____

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи _____

3. Вихідні дані до роботи:
- різноманітні інформаційні дані.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. _____

Розділ 2. _____

Розділ 3. _____

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження

6. Дата видачі завдання: _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.		
2	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу		
3	Опрацювання літературних джерел		
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи		
5	Виконання теоретичного розділу роботи		
6	Виконання аналітичних розділів роботи		
7	Оформлення тексту роботи		
8	Попередній захист роботи на кафедрі		
9	Нормо-контроль		
10	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій		
11	Захист кваліфікаційної роботи		

Здобувач вищої освіти _____ **Ім'я Прізвище**
(підпис)

Керівник роботи _____ **Ім'я Прізвище**
(підпис)

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)
спеціальності 035 Філологія ступеня вищої освіти Магістр
факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету

Прізвище, ім'я, по-батькові здобувача вищої освіти

на тему: « _____ »
виконану на кафедрі германської і української філології під керівництвом
кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри _____

Кваліфікаційна робота за своєю структурою сприяє всебічному розкриттю обраної актуальної теми та виконанню одержаного завдання.

За структурно-логічною побудовою та технічним оформленням кваліфікаційна робота відповідає вимогам, що висуваються перед випускниками спеціальності 035 Філологія.

Кваліфікаційна робота за своєю структурою сприяє всебічному розкриттю обраної актуальної теми та виконанню одержаного завдання.

Теоретичний розділ роботи включає критичну оцінку та узагальнення наукових підходів до визначення сутності дискурсу, його функцій, класифікацію відповідно до типів, висвітлення думок провідних вчених-філологів, а також пояснення поняття «дискурс» з точки зору різних науковців-філологів. Авторкою запропоноване узагальнене визначення поняття «дискурс» відповідно до проведеного магістерського дослідження. Крім того авторкою проведено детальне дослідження типологізації дискурсів відповідно до їх тематичного використання.

Специфіка аграрного дискурсу, на думку магістрантки, полягає в тому, що аграрний дискурс є конгломератом різноманітних типів дискурсів: агрономічного, ветеринарного, економічного, агротехнологічного та ін. Отже, аграрний дискурс формує весь пласт агрокультури, становить значну частину загальнолюдської культури та передбачає використання відповідної специфічної лексики наукового, сільськогосподарського і гастрономічного характеру, яка становить лексичну систему.

Лексична система сучасного англомовного дискурсу передбачає наявність власних назв – елементів ономастики, а саме: антропонімів, епонімів, топонімів та ін. Що до останніх, то магістранткою запропонований окремий класифікаційний елемент назви рослин, що присвоєний корінним населенням континенту.

Позитивною стороною дослідження, проведеного авторкою в кваліфікаційній роботі є пропозиції, щодо уточнення визначення дискурсу та окремої топонімичної кваліфікаційної ознаки.

Наукова цінність кваліфікаційної роботи полягає в продовженні авторкою досліджень сучасних лексичних особливостей англomовного дискурсу.

Загалом кваліфікаційна робота _____ за своїм змістовним наповненням, технічним оформленням і структурно-логічною побудовою відповідає існуючим вимогам та отриманому завданню. Авторкою опрацьовано значний обсяг наукових праць з обраної теми.

Недоліком роботи можна вважати факт неповного розкриття поглядів вчених-філологів на поняття дискурс, що пояснюється обширністю об'єкта дослідження.

Таким чином, кваліфікаційна робота втілює спроби самостійних досліджень і рекомендується до захисту перед екзаменаційною комісією. Авторка кваліфікаційної роботи заслуговує присвоєння кваліфікації «Магістр філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Рекомендована оцінка: відмінно

Рецензент: _____

Освіта рецензента: _____

_____
(підпис)

_____ 202_ року

М.П.

ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОДАННЯ ГОЛОВИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Направляється здобувач вищої освіти _____ до захисту кваліфікаційної роботи за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) спеціальності 035 Філологія на тему: «_____».

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ Олександр БЕЗКРОВНИЙ
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті обліку та фінансів з 202_ року до 202_ року повністю виконала навчальний план за освітньо-професійною програмою з таким розподілом оцінок за:

4-бальною шкалою: відмінно __%, добре __%, задовільно __%;

шкалою ЄКТС: А __%; В __%; С __%; D __%; E __%.

Методист факультету _____ Вікторія ГАВРИЛЮК
(підпис)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____ виконала кваліфікаційну роботу у відповідності до одержаного завдання та існуючих вимог. За своїм змістом та оформленням кваліфікаційну роботу являє собою закінчене дослідження на актуальну тему.

Теоретична частина кваліфікаційної роботи являє собою критичне узагальнення науково-теоретичних та методичних підходів до поняття «дискурс». При цьому магістранткою було узагальнено поняття «дискурс» та запропоновано власне визначення. Крім того було досліджено типологію дискурсу, а також встановлено специфіку саме аграрного дискурсу, що було детально розкрито у другому розділі роботи. У третьому розділі роботи було детально досліджено елементи ономастики, явища омонімії та полісемії, а також особливості колористичної лексики.

Загалом, означені завдання кваліфікаційної роботи в розрізі її розділів виконані, мета роботи досягнута. Робота відзначається елементами наукової новизни, а за своїм змістом та оформленням відповідає профілю освітньо-професійної програми Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) спеціальності 035 Філологія й рекомендується до захисту перед екзаменаційною комісією.

Керівник кваліфікаційної
роботи

_____ Яніна ТАГІЛЬЦЕВА
(підпис)

__ _____ 202_ року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута. Здобувач вищої освіти _____ допускається до захисту даної роботи перед екзаменаційною комісією.

Відповідальний за
нормо-контроль

_____ (підпис)

Олена КРАСОТА

___ _____ 202_ року

Завідувач кафедри германської
і української філології _____ Наталія СИЗОНЕНКО
(підпис)

___ _____ 202__ року

Орієнтовний зразок листа-замовлення

Штмп або фірмовий бланк

Декану факультету обліку та фінансів

Полтавського державного аграрного університету

ЗАМОВЛЕННЯ

Керівництво _____ « _____ » м. _____
просить закріпити за здобувачем вищої освіти _____ форми навчання за
денна, заочна

освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ступеня вищої освіти Магістр _____ наступну тему
(Прізвище, ім'я, по-батькові здобувача вищої освіти)

кваліфікаційної роботи:

« _____ ».

Підприємство забезпечить здобувача вищої освіти необхідною інформацією щодо діяльності підприємства в межах теми дослідження.

Отримані результати, висновки і пропозиції будуть прийняті до впровадження.

Керівник _____
повне найменування посади

_____ М. П. _____
(підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ року

Орієнтовний зразок відгуку підприємства (установи, організації)

ВІДГУК

підприємства (установи, організації)

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою _____ спеціальності

(найменування освітньо-професійної програми)

(код та найменування спеціальності)

ступеня вищої освіти Магістр

факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету

Коваленка Петра Вікторовича

на тему:

« _____ » виконану на кафедрі _____ під керівництвом

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по-батькові керівника кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота Коваленка П. В. за своїм змістом та оформленням представляє закінчене дослідження на актуальну тему та містить достовірну інформацію щодо діяльності підприємства. Використані в роботі дані взяті з дозволу керівництва підприємства.

Теоретичні та аналітичні розділи *кваліфікаційної роботи* присвячені дослідженню _____

У кваліфікаційній роботі досліджено _____

Позитивним надбанням *кваліфікаційної роботи* є дослідження автора, що сприяли розробці конкретних рекомендацій щодо _____

Окремо у *кваліфікаційній роботі* обґрунтовано _____

Науковий підхід у *кваліфікаційній роботі* підтверджується наявністю схем, рисунків, графіків та використанням аналітичних і графічних методів дослідження.

В цілому в розрізі розділів окреслені завдання *кваліфікаційної роботи* виконано, поставлена мета досягнута. Кваліфікаційна робота відповідає профілю спеціальності « _____ », має практичну спрямованість та рекомендується до захисту перед екзаменаційною комісією.

Керівник _____

(повне найменування посади)

М. П. _____ (підпис)

(Власне ім'я та ПРЕЗВИЩЕ)

« _____ » _____ 20__ року

ДОДАТОК Г

ЗРАЗОК РОЗГОРНУТОГО ПЛАНУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тема: «Концептуальні виміри граматичних категорій в драматичному доробку «Три п'єси для пуритан» Б. Шоу»

ЗМІСТ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ОЗНАК СПЕЦИФІКИ ГРАМАТИЧНОГО ЛАДУ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....

1. Загальний контекст правил мовленнєвої діяльності на сучасному етапі...
2. Аспект мовленнєвих девіацій в межах комунікативної лінгвістики.....
3. Порівняльна характеристика різних класифікацій граматичних трансформацій.....

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГРАМАТИЧНОЇ ПЛОЩИНИ ПРИ ПЕРЕХОДІ ВІД СИСТЕМИ ДО ТЕКСТУ В ТВОРІ «ТРИ П'ЄСИ ДЛЯ ПУРИТАН» Б. ШОУ.....

- 2.1. Історико-функціональний зміст граматики в назві творчого витвору «Три п'єси для пуритан» Б. Шоу.....
- 2.2. Норми класифікацій мовних одиниць у структурі твору «Три п'єси для пуритан» Б. Шоу.....

РОЗДІЛ 3. ПОЗИЦІЙНА РУХЛИВІСТЬ СЛОВА В ТВОРІ «ТРИ П'ЄСИ ДЛЯ ПУРИТАН» Б. ШОУ.....

- 3.1. Актуалізовані модально-темпоральні параметри мовленнєвої ситуації в драматичній прозі Б. Шоу
- 3.2. Гетерогенний принцип систематизації слів за частинами мови в драматичному циклі «Три п'єси для пуритан» Б. Шоу.....

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ (за необхідності).

ДОДАТКИ (за необхідності).....

ДОДАТОК Д

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ З УРАХУВАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
Книги: Один автор	1. Баландіна Н. Ф. Функції і значення чеських прагматичних кліше в комунікативному контексті: монографія. Київ: АСМІ, 2002. 332 с. 2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 344 с.
Два автори	1. Пінчук О. Ф. , Червяк П. І. Нариси з етно- та соціолінгвістики. Київ: Вид центр «Просвіта», 2005. 152 с. 2. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.
Три автори	1. Різун В. В., Непійвода Н. Ф., Корнеєв В. М. Лінгвістика впливу: монографія. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. 148 с. 2. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2005. 270 с.
Чотири і більше авторів	1. Гриньова М. В., Оніпко В. В., Купріян К. В. Ходунай В. В. Світ рослин у творчості І. П. Котляревського: науково-популярні нариси. Полтава, 2017. 112 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 360 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Шкіцька І. Ю. Маніпулятивні тактики позитиву: лінгвістичний аспект: монографія / за наук. ред. В. М. Бріцина. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с.
Редактор/упорядник	1. Методичні вказівки до виконання курсових, дипломних і магістерських робіт за спеціальністю «Переклад» / уклад.: Н. В. Пирлік, І. В. Подгаєвська. Донецьк: ДонНУ, 2009. 99 с. 2. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
Багатотомні видання	1. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970–1980. Т. 1–11.

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
	2. Вільде Ірина Твори: у 5 т. Київ : Дніпро, 1986. Т. 1–5. 3. Грінченко Б. Д. Твори: у 2 т. Київ : Наукова думка, 1990. Т. 1–2.
Окремий том багатотомного видання	1. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології: вибр. твори. Т. 1. Київ: Радянська школа, 1983. 480 с. 2. Гончар Олесь Твори: у 12 т. Київ: Наукова думка, 2001. Т. 10: Листи. 808 с.
Автореферати дисертацій	1. Романишин Н. І. Структурні, семантичні та комунікативно-прагматичні особливості інтрасуб'єктних мовленнєвих актів (на матеріалі англійської мови): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2003. 22 с. 2. Ситенко О. О. Функціонально-семантичне поле здрібнілості в слов'янських та германських мовах: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.15. Донецьк, 2008. 19 с.
Дисертації	1. Столярова М. О. Етикет у віртуальній англомовній комунікації (на матеріалі чатлайнових сесій): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2005. 209 с. 2. Корнійко І. В. Звертання як динамічний засіб вираження зверненості мовлення (на матеріалі сучасної німецької мови): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2000. 186 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 3. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2020 роки: Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
Бібліографічні покажчики	1. Микола Лукаш: біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 2. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856–2013). Київ: Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Космеда Т. А. Питання гендерної лінгвістики в системі поглядів Ю. Шевельова: аналіз статті «Über die Besonderheiten der Sprache der Frauen» («Про особливості мови жінок»). <i>Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика</i>: колективна монографія. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди; Дрогобич: Коло, 2014. С. 48–59. 2. Бріцин В. М. Модальна і семантична структура політичних промов у мові тоталітарного суспільства. <i>Мова тоталітарного суспільства</i>. Київ: НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, 1995. С. 61–68.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Дашко Л. Т. Афектонім в англійській мові. Лексико-семантичний аналіз. <i>Мови і світ: дослідження та викладання</i>: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кіровоград, 28-29 березня 2013 р. Кіровоград, 2013. Вип. 115. С. 250–252. 2. Бондаренко О., Струк Т. Основні напрямки покращення підготовки перекладачів на базі ВНЗ. <i>Зміст підготовки перекладачів та сучасні вимоги професії</i>: тези доп. наук.-практ. конф., м. Дніпропетровськ, 12 грудня 2014 р. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. С. 7–14.
Частина видання: Продовжуваного видання:	1. Mygovych I. V. Secondary nomination in the modern English language: affective lexical units. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка</i>. 2013. № 14 (3). С. 206–214. 2. Тищенко Г. І. Директивні висловлення як загальний інтенціональний тип дискурсивного простору. <i>Лінгвістичні студії</i>. Донецьк: ДонНУ, 2007. Вип. 15. С. 497–484. 3. Куц Е. О. Зооморфні та біоморфні метафоричні номінації іноземців як засоби вираження етнічних упереджень у дискусії американських політиків. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна</i>. 2011. Вип. 67. С. 29–33.
Частина видання:	1. Голубовська І. О. Душа і серце в національно-мовних

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
періодичного видання (журналу, газети)	картинах світу: (на матеріалі української, російської, англійської та китайської мов). <i>Мовознавство</i>. 2002. № 4–5. С. 40–46. 2. Горпинич В. О. Назви мешканців в українській мові. <i>Українська мова і література в школі</i>. 1971. № 3. С. 77–81. 3. Висоцька Н. Полонені історією, зачаровані часом: початок нового літературного століття у США. <i>Всесвітня література в середніх навчальних закладах України</i>. 2007. № 1. С. 60–64.
Електронні ресурси	1. Федоренко О. Емотивно-оцінна функція демінутивів у газетній комунікації. URL: http://journalib.univ.kiev.ua/index.php (дата звернення: 17.08.2020). 2. Хом'як О. І. Функції та стилістична перспектива семантичної моделі «людина – небесне тіло» в художньому тексті шістдесятників. URL: http://www.philology.kiev.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2010_29/343_347.pdf (дата звернення: 22.01.2017).

ДОДАТОК Е
ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША
ТА СКЛАДОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ РЕФЕРАТУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

підпис   **Гармаш Олена Леонідівна**

УДК _____

**Англомовні морфологізовані метаконцепти в процесах
концептуальної
деривації (на матеріалі мовних інновацій кінця ХХ – початку ХХІ ст.)**

освітньо-професійна програма Германські мови і переклад (англійська та
німецька мови)
спеціальності 035 Філологія
(035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)

Реферат
*кваліфікаційної роботи на здобуття
кваліфікації магістра філології за спеціалізацією
035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська*

Полтава 20__

*Кваліфікаційною роботою є рукопис
Робота виконана на кафедрі германської і української філології факультету
обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету*

*Науковий керівник **Тагільцева Яніна**, к. філол. н., доцент
Полтавський державний аграрний університет,
доцент кафедри германської і української філології*

*Рецензент **Воскобойник Валентина**, к. філол. н., доцент
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка,
завідувач кафедри романо-германської філології*

*Захист відбудеться „___” _____ 20__ р. о ___ годині на засіданні
Екзаменаційної комісії у ПДАУ за адресою: 36003, м. Полтава,
вул. Сквороди, 1/3, навчальний корпус __, аудиторія № ___.*

*Відповідальний за
нормо-контроль*

Олена Красота

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел, що нараховує 69 найменувань, містить 3 таблиці, 5 додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 57 сторінках друкованого тексту (азначається обсяг роботи без списку використаних джерел).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Гармаш О. Л. Запозичення як джерела збагачення словникового складу англійської мови. *Нова Філологія*. Збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2006. Вип. 25. С. 8-14.

2. Гармаш О. Л. До питання про синергетичність деривації англійської мови. *Вісник Запорізького держ. ун-ту*. Філологічні науки. № 1. 2006. С. 62-67.

Анотація

Гармаш О. Л. Англомовні морфологізовані метаконцепти в процесах концептуальної деривації (на матеріалі мовних інновацій кінця ХХ – початку ХХІ ст.). – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації Магістр філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови). – Полтавський державний аграрний університет, Полтава, 20__.

Кваліфікаційна робота присвячена лінгвокогнітивному дослідженню ролі морфологізованих метаконцептів у процесах концептуальної деривації, за дії якої утворюються похідні, що вербалізуються у складі техноцентричних, біоцентричних, економічних та соціально-політичних афіксальних інновацій кінця ХХ – початку ХІ століття. Метакогнітивні ознаки конститuentів і механізмів концептуальної деривації виокремлюють новий напрям когнітивних студій – метакогнітивну дериватологію англійської мови. Система концептуальної деривації представлена: а) генеративною, б) варіативною, в) метагенеративною деривацією. У роботі параметризовано фрактальні принципи репрезентації таких лінгвокогнітивних явищ, як узаємодія лексикалізованих концептів і морфологізованих метаконцептів, реалізація процесів генеративної та континуальної концептуальної деривації, концептуального запозичання тощо. Представлені в роботі логіко-геометричні моделі дають змогу зробити висновки про те, що фрактальність є фундаментальним когнітивним параметром репрезентації та подальшої актуалізації механістичних і конститuentних складників англомовного знання.

Ключові слова: афіксація, афіксоскопія, афіксоскладання, концептуальна деривація, лінгво-ментальне середовище, метакогнітивна дериватологія, метаконцепт.

Summary

Garmash O.L. English morphological metaconcepts in the processes of conceptual derivation (based on late XX – early XXI century lingual innovations) – Manuscript.

Текст аотації, ключові слова.

ДОДАТОК Ж

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

до доповіді кваліфікаційної роботи

на тему _____
(тема кваліфікаційної роботи)

виконану на матеріалах _____
(назва та місце розташування бази дослідження)

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
спеціальність 035 Філологія
(035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно),
перша – англійська)
ступеня вищої освіти Магістр

групи _____

_____
Прізвище та ініціали здобувача вищої освіти

Керівник: _____
Прізвище та ім'я керівника

Полтава 202–